

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 12/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom senáte 27. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Š. G., L., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., Z., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na verejné prerokovanie veci, v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 12 S 2/2010 a jeho uznesením z 26. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2010 doručená sťažnosť Š. G., L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., Z. M., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

a základného práva na verejné prerokovanie veci, v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 S 2/2010 a jeho uznesením z 26. októbra 2010 (ďalej len „uznesenie z 26. októbra 2010“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa ako nezávislý kandidát na starostu obce L. návrhom doručeným okresnému súdu 25. októbra 2010 domáhal zrušenia registrácie nezávislej kandidátky na starostku obce L. Mgr. O. G. vo voľbách do samosprávnych orgánov, ktoré sa mali konať 27. novembra 2010. Okresný súd viedol konanie o návrhu sťažovateľa pod sp. zn. 12 S 2/2010.

V návrhu na začatie konania sťažovateľ okrem iného uviedol, že *«... prvé zasadnutie miestnej volebnej komisie (ďalej len „MVK“) pre voľby do samosprávnych orgánov, ktoré sa mali konať 27. novembra 2010, sa uskutočnilo 11. októbra 2010 a „do dnešného dňa t. j. 21. 10. 2010 som nedostal žiadne oznámenie... o tom, že som bol zaregistrovaný ako nezávislý kandidát na starostu obce L...».*

Okresný súd uznesením z 26. októbra 2010 zamietol návrh sťažovateľa pre jeho oneskorenosť a svoje rozhodnutie odôvodnil takto: *„Z odôvodnenia návrhu súd zistil, že MVK zasadala dňa 11. 10. 2010 a teda súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z predpokladu, že MVK aj rozhodla dňa 11. 10. 2010 o zaregistrovaní kandidáta Mgr. O. G. Z obsahu spisu nebolo zrejmé, v ktorý deň bolo rozhodnutie MVK navrhovateľovi doručené. Ak volebná komisia rozhodla o zaregistrovaní kandidáta Mgr. O. G. v tento deň, navrhovateľ sa mohol v lehote troch dní odo dňa rozhodnutia MVK obrátiť na Okresný súd Nitra s návrhom na vydanie rozhodnutia o zrušení registrácie kandidáta, čo však v tejto lehote neurobil. Uplynutie zákonnej trojdňovej lehoty má za následok zánik práva účinne uskutočniť právny úkon, teda domáhať sa zrušenia registrácie kandidáta...“*

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Okresný súd Nitra v konaní riadne nezisťoval skutočný stav a o návrhu rozhodoval len na základe predpokladu...

nevzal do úvahy sťažovateľom uvádzané skutočnosti v návrhu na súd, že na zasadnutí MVK v L. dňa 11. 10. 2010 bola prítomná počas celého zasadnutia starostka obce a súčasne navrhovaná kandidátka Mgr. O. G., ktorá fakticky mala riadiť celý priebeh zasadnutia MVK...

nevzal do úvahy pri rozhodovaní ani údaje v návrhu, že do dňa písania návrhu, tj. do 21. 10. 2010 nedostal ani on, ani iní kandidáti zaregistrovaní za poslancov nedostali žiadne oznámenie, ústne ani písomné o tom, že boli zaregistrovaní a takisto nevedeli ani o zaregistrovaní starostky - kandidátky Mgr. O. G. Tieto skutočnosti ani súd, ako vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia, nijako nezisťoval, preto na základe nedostatočne zistených skutočností súd aj nesprávne rozhodol...

Tým, že súd návrhu sťažovateľa nevyhovel, bolo umožnené, aby bola ako kandidát na starostu obce volená osoba, ktorej kandidátka bola registrovaná v rozpore s podmienkami stanovenými v cit. ustanoveniach zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí a sťažovateľ ako druhý kandidát, ktorý vo voľbách skončil na druhom mieste a získal o 3 hlasy menej ako osoba kandidujúca v rozpore so zákonom - Mgr. O. G., čím okrem porušenia jeho ústavných práv a základných práv a slobôd došlo aj k jeho morálnej ujme, čím mu vznikla aj nemateriálna ujma...“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Okresný súd Nitra v konaní č. k. 12S/2/2010... porušil práva sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 12S/2/2010-9 zo dňa 26. 10. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nitra.

3. Sťažovateľovi... priznáva náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- EUR voči Okresnému súdu Nitra, ktorú je tento súd povinný vyplatiť Ing. Š. G. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. Š. G. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyčíslenia v konaní, ktorú je povinný vyplatiť Okresný súd na účet právneho zástupcu JUDr. J. G., advokáta do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Porušenie označených základných a iných práv vidí sťažovateľ v namietanej nesprávnosti skutkových a právnych záverov v uznesení okresného súdu z 26. októbra 2010, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na zrušenie registrácie kandidátky na starostu obce L. Mgr. O. G., a v jeho nedostatočnom odôvodnení, ako aj v nesprávnom postupe okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 S 2/2010, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska

neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd preto po preskúmaní postupu a uznesenia okresného súdu konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávosti skutkových a právnych záverov okresného súdu alebo ktoré by spočívali v ich nedostatočnom odôvodnení.

Podľa § 17 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do orgánov samosprávy obce“) miestna volebná komisia (ďalej len „MVK“) zaregistruje kandidátov najneskôr 45 dní pred dňom volieb a registráciu kandidátov vyznačí na kandidátnej listine. Registrácia kandidátov je podmienkou vytlačenia hlasovacích lístkov.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obce MVK vyzve splnomocnencov politických strán a nezávislých kandidátov, aby si do 24 hodín prevzali rozhodnutie o registrácii alebo o neregistrácii kandidátnych listín. Ak si splnomocnenec alebo nezávislí kandidáti neprevezmú v danej lehote rozhodnutie, má sa za to, že bolo doručené.

Podľa § 17 ods. 4 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obce proti rozhodnutiu MVK o zaregistrovaní kandidáta alebo o nezaregistrovaní kandidáta môžu podať kandidujúce politické strany a nezávislí kandidáti návrh na vydanie rozhodnutia o zrušení registrácie kandidáta alebo návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta na súd. Návrh treba podať do troch dní odo dňa rozhodnutia MVK. Proti rozhodnutiu súdu sa nemožno odvolať.

Pre registráciu kandidátov na starostu obce v súlade s § 22 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obce platia rovnako citované ustanovenia § 17 ods. 2, 3 a 4.

Podľa sťažovateľa okresný súd nesprávne rozhodol ak napriek tomu, že nemal objektívne ustálené, kedy rozhodla MVK o registrácii Mgr. O. G. na kandidátku za starostku obce, vychádzal z predpokladu, že sa tak stalo na zasadnutí MVK konanom 11. októbra 2010, a preto aj trojdňovú lehotu na podanie návrhu sťažovateľa na zrušenie jej registrácie počítal od uvedeného dátumu.

Ústavný súd konštatuje, že označený predpoklad okresného súdu o dátume rozhodnutia MVK o registrácii 11. októbra 2010 logicky vyplýva z obsahu návrhu sťažovateľa, a to najmä pri zohľadnení datovania návrhu dňom 21. októbra 2010 v spojení s tým, že sťažovateľ v takto datovanom návrhu neuvádza iné neskoršie zasadnutie MVK, pričom v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o voľbách do orgánov samosprávy obce MVK v lehote najneskôr 45 dní pred stanoveným dňom konania volieb 27. novembra 2010, t. j. najneskôr 13. októbra 2010 mala rozhodnúť o registrácii kandidátov.

Poukaz sťažovateľa na to, že písomne ani ústne „*do dnešného dňa t. j. 21. 10. 2010 som nedostal žiadne oznámenie... o tom, že som bol zaregistrovaný ako nezávislý kandidát na starostu obce L...*“, nie je argumentáciou spôsobilou spochybniť závery okresného súdu, keďže zákon o voľbách do orgánov samosprávy obce ukladá MVK len povinnosť vyzvať kandidátov na prevzatie rozhodnutia o registrácii či neregistrácii za kandidátov, a nie povinnosť doručovať im samotné rozhodnutie.

Z týchto dôvodov ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali možnosti porušenia označených základných a iných práv sťažovateľa postupom a uznesením okresného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2010